

Māsinību studentu klīniskās mācību vides izpēte

Vija Šverina, Terēze Ratniece

Latvijas Universitāte, Rīgas Medicīnas koledža

Ievads. Māsinību izglītība ir cieši saistīta ar teorētiskajām un klīniskajām mācībām. Klīniskajā mācību vidē studenti mācās lietot zināšanas, aprūpes prasmes, komunikāciju ar pacientu un profesionālītāti, lai sagatavotos praksei nākamajā darbavietā.

Klīnisko mācību rezultāti ir atkarīgi no atbalstošas un veicinošas vides, kuru veido gan psiholoģiskie, gan pedagoģiskie aspekti. Kvalitatīvas klīniskās pieredzes iegūšana atbalstošā un pedagoģiski pielāgotā klīnisko mācību vidē ir izglītības iestāžu būtiska problēma. Šo mācību kvalitāte parasti atspoguļo studiju programmas struktūras kvalitāti. Māsinību studentu apmierinātība tiek uzskatīta par svarīgu šāda novērtējuma faktoru, veicinot iespējamās reformas, lai optimizētu mācību aktivitātes un sasniegumus klīniskajos apstākļos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir analizēt un apkopot zinātniskos pētījumus par klīniskās prakses īstenošanu un klīnisko mācību vidi. Tika veikta datu meklēšana elektroniskajā datubāzē *PubMed*. Literatūras avotu atlase notika, izmantojot šādus atslēgvārdus: māsinības, klīniskā mācību vide, klīniskā apmācība, māsinību studentu apmierinātība. Literatūras analīzē tika iekļauti pētījumi angļu valodā, kuri publicēti no 2007. līdz 2017. gadam, neatkarīgi no lietotās pētniecības metodes. Tika analizēti 100 pētījumi.

Rezultāti. Mācīšanās vidi rada kultūras konteksta faktori un daudzpusīgas mācīšanās iespējas. Tās ietver aktīvus mācīšanās uzdevumus, pietiekami daudz laika, lai mācītos un pārdomātu apgūto, kā arī jaunāko tehnoloģiju iekļaušanu un profesionālu vai starpdisciplināru sadarbību, kas integrēta klīniskās prakses ikdienas darbā. Aprakstīta tiek teorijas un prakses "plaisa" kā atšķirība starp to, kas ir iemācīts teorētiskajās nodarbībās un kas tiek praktizēts klīniskajā vidē. Pierādījumi no literatūras liecina, ka pastāv teorijas integrācijas trūkums praksē. Konfliktējoša prakse starp ideālo un reālo rada studentos satraukumu, kas ietekmē viņu efektīvu sagatavošanu darbam pēc kvalifikācijas iegūšanas.

Mācīšanās notiek, māsinību studentiem dodot iespēju praktizēt holistiskā pacientu aprūpē. Tā ietver studentu iespējas mācīties, iesaistoties visaptverošā pacientu aprūpes nodrošināšanā, nevis tikai veicot rutīnas uzdevumus.

Studentu mentoru profesionālās attiecības ietver uz studentu vērstu pieeju un savstarpēju uzticēšanos, cieņu un atbalstu mācību procesā, profesionālo vienlīdzību un konstruktīvu atgriezenisko saiti.

Secinājumi. Pētījums atklāja, ka klīniskajā praksē tiek veikta efektīva mācīšanās, ja studentiem tiek dota iespēja lietot teorētiskajās mācībās apgūtās prasmes, kuras tiek uzraudzītas un atbalstītas, sniedzot atsauksmes, un vidē, kurā students nonāk, valda labas starppersonu attiecības un komunikācija. Labvēlīgas klīniskās mācīšanās vides veidošanai papildus jāizmanto stratēģijas, kas atvieglotu mācīšanos klīniskajā praksē. Lai noskaidrotu māsinību studentu viedokli par klīniskās prakses īstenošanu, tiks veikts pētījums, izmantojot kvantitatīvās pētniecības metodi, ar kuras palīdzību tiks salīdzinātas studentu vēlmes un realitāte klīniskajā mācību vidē.

Darbs izstrādāts Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledžas iekšējā zinātniskā projekta "Medicīnas studentu klīniskās prakses vietas un studentu turpmākās karjeras attīstības izpēte" ietvaros.